

JUTRANJE NOVOSTI

Izhaja vsak dan zjutraj, izvemši ponedeljke.
Mesečna naročnina:
v Ljubljani Din 10.—, po pošti Din 12.—, inozemstvo Din 22.—

Uredništvo: Wolfova ulica št. 1/1. — Telefon št. 213
Brzojavni naslov: „Novosti-Ljubljana“.
Upravništvo: Marijin trg št. 8. — Telefon št. 44.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.
Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.
Račun pri poštnem ček. uradu št. 13.238.

Španske razmere.

Španska kraljevska dvojica je napravila očiščeni obisk v Rimu — obe latinske sestri sta se objeli in si prisegli večno zvestobo, kot so pisali rimski listi. Za nas Jugoslovane leži Španija daleč in njene razmere so nam tako »španske«, da je dobro, če si ob tej priliki še malo ogledamo notranje razmere v tej deželi.

Španija ima konstitucijo iz leta 1876., ki je bila v marsičem narejena po oni angleškega parlamenta. Iz raznih vzrokov pa Španija ni zrela za demokratično konstitucijo, predvsem ni enotna dežela, kar se tiče jezika in plemen, kot si marsikdo napačno predstavlja: v enem kotu živijo Katalonci, v drugem Andaluzijci in povsod so raztreseni Galicijanci. Prometne zveze so na jako nizki stopnji: 4000 vasi je brez vsake ceste. Enako nizko stoji ljudska prosveta: več kot polovica prebivalstva ne zna niti pisati, niti čitati torej stoji v tem prav blizu svoji latinski sestri. Tako je bil uspeh vladanja kraljev, ministrov in parlamentov precej malenkosten. S svojimi naravnimi bogastvi in vstrajnostjo prebivalstva in s svojim izbornim zemljepisnim položajem bi bila mogla Španija daleko bolj napredovati in bi bila že zdavnaj lahko veselila.

Njena nevtralnost za časa svetovne vojne ji je dala možnost dohiteti stoletne napake, ki jih je storila, toda to se ni zgodilo. Slaba uprava, ki je posledica nenaravnih razmer v parlamentu, je ovirala napredek.

Razen tega pa je španska konstitucija samo na papirju. Gotova ozka klika vlada Španijo in ta ne pripusti k vladnim jaslim nikogar, kdor ni iz njene srede. Že l. 1876 je minister notranjih zadev, Romero Robledo, razpustil pred splošnimi volitvami 7000 občinskih zastopov in na ta način zmagal. Ta sistem vladajoče klike se je ponavljal do danes. Aprila letošnjega leta je kabinet Alhucenas uganjal pri volitvah brutalnosti, nad katerimi so se vsi zgražali, med drugimi je dal poloviti in zapreti, če tudi samo za kratek čas, volilne agente nasprotnih strank. Tako je španski demokratični cortes (skupščina) danes še vedno travestija narodnega parlamenta.

Vsled žalostnih političnih razmer in nerada, ki vlada radi škandalozne uprave, se Španci počno izseljujejo. Celo v najrodovitnejših pokrajinah, kot so okoli Salamance in Leona, kjer so pota in namakanje polj v silno slabem stanju (vse radi nemarnosti uprave), kmetje kratkoma zapirajo cele vasi in se trumoma izseljujejo, deloma v Srednjo in Južno Ameriko in v zadnjem času v opustošene pokrajine severne ali pa vinorodne kraje južne Francije.

Pod takimi pogoji je Primo de Rivera izvršil nekravno revolucijo, ki pomeni mnogo španske fašistovske, ali bolje rečeno vojaške stranke. Z osmimi generali in enim admiralom se je postavil na čelo države in kralj igra zraven le ulogo lutke. Pri pogledu na fotografijo teh mož se nam pa nehotno usiljuje misel, da je usoda Španije položena v roke nekaterih zakrnjenih starih aristokratov z najreakcionarnejšim mišljenjem. Na vsej deželi počiva težko militaristična pest in v kljub temu, da Rivera prav lepo posnema v svojih manifestih Mussolinija, vendar ni dosti upanja, da bo uspel. Mir, s katerim so Španci sprejeli vojaško diktaturo je morda čakanje ljudstva in upanje na resnično zboljšanje razmer, ali pa morda mr pred splošnim viharjem?

Kdor pozna vse te španske razmere, mora priznati, da ima špansko - italijansko zveza morda pomen za skupno nastopanje obeh držav v Afriki ali Južni Ameriki, na katerem je Španija ravno tako malo zainteresirana kot morda Chile ali Peru. Italijani sami poznajo vse to najbolje in gotovo ne polagajo prevelike važnosti na novo prijateljstvo. Slejkoprej je njih cilj gospodarsko in politično zavojevanje Balkana. Zato bomo budni in delajmo!

—zn—

Zakon o sodnikih.

Beograd, 28. nov. (B) Sekcija zakonodajnega odbora za proučavanje zakonskega načrta o sodnikih je razpravljala danes popoldne o sedmem poglavju in sprejela nekaj členov z neznatnimi spremembami. Razprava o šestem poglavju je bila preložena za kasneje, ker je bilo celo to poglavje vrnjeno ministru pravde, da ga še enkrat pregleda in prouči. Sekcija bo jutri popoldne nadaljevala z delom.

Visoko poljsko odlikovanje kralja Aleksandra.

Varšava, 28. nov. (B) Predsednik poljske republike Wojciechowski je odlikoval Ni. Vel. kralja Aleksandra z vojaškim redom »Virtute Militari« I. razreda. Ta red se podeljuje le osebam, ki so se udeležile vojne. Prvi razred tega odlikovanja so dobili sedaj le italijanski in belgijski kralj in pa francoski maršal Foch. Red »Virtute Militari« je obstajal v Poljski še pred njenim

razpadom v XVIII. stoletju, pa se je obnovil, ko se je vzpostavila samostojna poljska država. Predsednik poljske republike je odlikoval s tem redom raznih razredov večje število naših častnikov-vojnikov, ki prejemajo odlikovanje iz rok Nj. Vel. kralja Aleksandra, ker jim ga sme izročiti po pravilih tega reda le vojnik.

Seja finančnega odbora.

Proračun vojnega ministristva sprejet.

Beograd, 28. novembra. (B) Na današnji seji finančnega odbora je govoril najprej demokrat dr. Sečerov, ki je zahteval od vojnega ministra, naj poda ekspozice, odkod izvira povišanje proračuna ministristva za vojno in mornarico za 547 milijonov dinarjev v primeri lanskim.

Minister za vojno in mornarico general Pešić je v svojem odgovoru podal kratek ekspozice in dejal, da je bil lanski proračun izdelan že meseca aprila 1920, da so sedanje cene mnogo višje in da je vstavljen v novi proračun 150 milijonov dinarjev za vojaške nabave, 58 milijonov za obrneje čete in 100 milijonov za uveljavljenje novega zakona o ustroju vojske in mornarice.

Demokrat dr. Sečerov je izjavil, da se sicer zadovoljuje z odgovorom ministrov, da pa mora poudariti, da njegove trditve o višjih cenah niso točne, ker se v proračunu nahaja postavka, ki se nanaša na nabavo prebrirane v znesku 3,345.000 dinarjev. Rekel je, da se je proračun vojnega ministristva v glavnem povečal zaradi povišanja osebnih izdatkov. Tako se je povišalo število častnikov od 5682 na 6538. To povišanje je pa le budžetarno, v resnici je število častnikov manjše, ker je bilo upokojenih 600 in na novo sprejetih le 700 častnikov. Povišanje se nanaša na vojaško uradništvo vseh strok. Govornik se je pritoževal potem, da se vse premalo ozira na vojno mornarico. Vlada je zamudila priliko in se ni poslužila izrednega kredita 800 milijonov dinarjev, ki je bil svojčas sprejet. Rekel je, da ni za mornarico v proračunu nič preskrbljeno. Razpravljaj je potem o vojaških nabavah in rekel, da plačuje vlada za 50 do 100 odstotkov dražje kot zasebniki. Tako se plačuje za par vojaških čevljev po 268 dinarjev, dočim stanejo v resnici le 130 dinarjev. Zahteval je, da bo glasoval proti proračunu iz vseh navedenih razlogov, posebno pa zato, ker je v proračunu le malo predvidenega za vojno mornarico in ker se vlada ne briga za nabave. Končno je ugotovil, da dolguje finančno ministristvo vojnemu ministristvu za lanski proračun 156 milijonov dinarjev.

Poslanec Pušenjak (SLS), ki je potem povzel besedo, je kritiziral proračun

in rekel, da je velik in da je on odločno proti obnemnim četam, o katerih je dejal, da ne bi bile potrebne, ako bi vodila vlada boljše zunanjo in notranjo politiko.

Foslanec Žebot (SLS) je govoril o zlorabah pri vojaških nabavah in rekel, da je uprava v vojnem ministristvu zelo slaba. Med drugim je zahteval, da se premesti smodnišnica z Ljubljanskega polja, ker stalno ogroža prebivalstvo Ljubljane.

Govoril je še musliman dr. Spaho, nakar se je seja zaključila ob 12.20.

Popoldanska seja.

Beograd, 28. nov. (B) Na popoldanski seji finančnega odbora je prvi govoril Vesenjak (SLS) in kritiziral proračun vojnega ministristva. Za njim je govoril demokrat Agatonović, ki je zelo napadal ta proračun, rekoč, da že po sestavi ni dober. Zato bo glasoval proti. Demokrat Svetozar Gorgijević in pop Joka Popović sta tudi kritizirala posamezne oddelke tega proračuna, ter stavljala pripombe in posamezna vprašanja na ministra vojne in mornarice, ter na ministra financ. Nato je dobil besedo minister vojne in mornarice, ki je odgovarjal na posamezna vprašanja predgovornikov in dokazoval, da so napadi opozicijskih poslancev na njegov proračun neutemeljeni. Za njim je dobil besedo minister za finance, ki je dal kratka pojasnila na pripombe posameznih govornikov. Ker je bila lista govornikov izčrpana, se je prešlo k glasovanju. Pred začetkom glasovanja je demokrat Agatonović prečital izjavo demokratskega kluba, v kateri pravi, da demokrati ne bodo glasovali proti proračunu, ker bi bili nasprotniki vojske, temveč zato, ker bi z glasovanjem za proračun izrekli vladi zaupanje, česar pa ne morejo. Nato se je začelo glasovati. Glasovalo je 16 poslancev za, 11 pa proti in je bil tako proračun vojnega ministristva sprejet. Seja je bila zaključena ob 8. uri zvečer, prihodnja pa napovedana za jutri dopoldne ob 9. z dnevnim redom: proračun ministristva za promet.

Reško vprašanje.

Zanimivi glasovi italijanskih listov.

Beograd, 28. novembra. (B) »Preporod« poroča iz Rima: Kakor se govori v tujakšnih političnih krogih, se bo reško vprašanje v kratkem rešilo povoljno za obe državi, Italijo in kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev. Beograjska vlada je sprejela italijanski predlog z novimi pogoji, vsled česar začne v najkrajšem času paritetna komisija zopet posloovati. Italijansko časopisje pozdravlja povoljno rešitev italijansko-jugoslovenske spora in vidi v njem rešitev sedanje krize. Obe vladi sta se, kakor naglašajo skoraj vsi italijanski listi, dogovorili glede koncesij in odstopeniv, ki jih morata narediti obe državi, da se vendar enkrat reši to vprašanje. Člani paritetne komisije dobe nova navodila za rešitev spora in za svoje nadaljnje postopanje.

Beograd, 28. nov. (Z) Minister za prosveto G. Trifunović je odredil, da se iz proračuna njegovega ministristva izplača vsota 5000 dinarjev vdovi umrlega pesnika Josipa Stritarja.

Vlada za Stritarjevo vdovo.

Beograd, 28. nov. (Z) Minister za prosveto G. Trifunović je odredil, da se iz proračuna njegovega ministristva izplača vsota 5000 dinarjev vdovi umrlega pesnika Josipa Stritarja.

POTRES NA SALZBURŠKEM.

Salzburg, 28. novembra. (K) »Salzburger Landes-Korrespondenz« javlja iz Hofgasteina: Ob gosti megli in hudem mrazu se je davi kmalu po 7. uri začutil precej močan valoviti potres, ki je trajal več minut. Pred in po potresu se je slišalo močno prasketanje. Tla so se majala od vzhoda proti zahodu.

Obnovite naročnino za „Jutranje Novosti“.

Grška ne bo republika?

Venizelisti proti ustanovitvi republike. — Vojska za venizeliste. — Kralj Jurij zapusti Grčijo? — Strah Venizeloso pred povratkom v domovino.

Beograd, 28. novembra. (Z) Senzacija je povzročil sklep generala Pangalosa, da zapusti republikansko skupino in preide k opozicijsalcem venizelistične struje. Zaradi tega je prešlo k venizelistom znatno število drugih častnikov, kar je za republikansko skupino velika izguba. Vodstvo venizelistične stranke z monarhističnim programom je prevzel Mihalokopulos, ki nadaljuje svojo akcijo, da zbere vse elemente, ki so dosedajni režim. Mihalokopulos deluje v popolnem soglasju z Venizelosom in vsemi uglednejšimi zastopniki venizelistične stranke. Po poročilih, ki jih prinašajo venizelistovski listi, se je preko 70% venizelističnih organizacij v državi izreklo za Mihalokopuloso politiko. Odbor beguncev, na katerega so računali republikanski elementi, je zahteval, da se stranke sporazumejo glede režima ter izjavil, da ne bo glasoval za nobeno stranko, ako ne pride do sporazuma. Med tem pa so bila definitivno prekinjena pogajanja za sporazum med

venizelisti in republikanci. Venizelisti so definitivno odklonili zahtevo, da se pred volitvami odločijo glede vprašanja režima. Venizelistična stranka je veliko pridobila, ker sta se vlada in revolucionarni zbor v novi okrožnici izrekla, da bosta pri volitvah nevtralna.

Atene, 28. novembra. (Z) Venizelos je poslal svoji stranki brzojavko, v kateri kategorično izjavlja, da se ne vrne v Grčijo, ker mu je znano, da ga nameravajo njegovi nasprotniki ubiti.

Rim, 28. novembra. (B) Iz Bukarešte prihaja vest, da je moral grški general Metaxas zapustiti Pariz in da pride v Rim, odkoder namerava voditi borbo v Grčiji.

Atene, 28. nov. (B) Polkovnik Plastiras namerava skupaj z venizelisti delati z vsemi silami na to, da propade republikansko gibanje na Grškem.

Beograd, 28. nov. (Z) Pariški listi poročajo iz Aten, da se grški kralj Jurij pripravlja zapustiti Grčijo in oditi v Bukarešto.

Razplet vladne krize v Nemčiji.

Sestava vlade poverjena Stegerwaldu?

Berlin, 28. novembra. (K) Napori meščanskih parlamentarcev za sestavo kabineta, ki bi se oprl izključno le na meščanske stranke, so bili dosedaj v toliko uspešni, da je skoraj gotovo, da bo Stegerwald sestavil novo vlado. Š tem je rešen tudi začasni konflikt državne vlade z vodjo parlamenta.

Berlin, 28. nov. (T) Kabinetna kriza se je v toliko rešila, da se je dosegel med centromom in nemškimi nacionalci načelen sporazum, vsled česar namera-

va poveriti danes državnemu predsedniku Ebert sestavo nove državne vlade Stegerwaldu. Novi designirani državni kancelar pripada desnemu krilu centroma, vsled česar mu ne nasprotujejo ne nacionalisti in tudi ne nemška ljudska stranka. Kot podkancelar vstopi v novo vlado nacionalec Walsarff. Izključeno je, da bi vstopil v kabinet bivši finančni minister Helfferich. Govori se tudi, da prevzame morda zunanji resort dr. Stresemann.

Odmevi bombne afere v Budimpešti

Budimpešta, 28. novembra. (B) policija je izsledila atentatorje na tujakšnje francosko poslanstvo. Prijela je sedem oseb, ki so vse člani društva probujajočih se Madžarov. Pri zaslišanju so priznali tudi prejšnje atentate.

Budimpešta, 28. novembra. (B) »Magyar Orszag« prinaša sledeče podrobnosti o znani bombni aferi: V tej bombni aferi je dobila policija od vlade nalogo, naj se omeji v svoji preiskavi le na kriminalne momente in naj pusti vse drugo na strani. Tako se ji je posrečilo, da je izsledila krivce. Od prijetih šestih oseb jih je pet priznalo štiri bombe atentate. Eden aretiranec, po imenu Harfy, je priznal, da je bil on tisti, ki je položil bombo pred francosko poslanstvo. Drugi aretiranec, neki Hor-

vath Halas, je priznal, da je položil bombo pred okrajnim sodiščem in pred Franc Jožefovo vojašnico v Budimpešti. Vidar Hernacszy je pritril petardo poleg judovske sinagoge. Policija nadaljuje preiskavo o atentatih, ki so se izvršili pred izvestnim časom in trdno veruje, da je pripisati napade na urednika Miklosa in Rataja tajnemu delovanju te skupine. Najbrže spada tudi znani atentatni poskus na romunskega kralja Ferdinanda v načrt te tolpe, čije vodja je bil gotovo prijeti Harfy, ki je prisel v Budimpešto veliko množino ekstrazita, ki so ga svojčas rabili v Zapadni Madžarski puščiti. Aretirane ženske, ki so bile prijete v zvezi s to bombno afero, so bile izpuščene na svobodo.

Pred odstopom bolgarske vlade?

Sofija, 28. nov. (Z) Vlada je pred krizo, ker zahtevajo demokrati rekonstrukcijo kabineta, Predsednik vlade Cankov na to noče pristati.

Turško-albanski dogovor propadel.

Carigrad, 28. novembra. (B) Turško-albanski dogovor se je v zadnjem trenutku izjalovil. Po banketu, prirejenem v zunanjem ministristvu v Angori na čast delegatom obeh držav, bi se imel podpisati zapisnik. Pri tej priliki se je pokazala razlika med stališčem Turkov in Albancev v narodnostnem oziru glede onih Arbanasov, ki živijo v Turčiji. Vsled tega so se pregovori prekinili. Turki stoji na stališču, da se imajo oni Arbanasi, ki so rojeni v Albaniji, pa žive v Turčiji, smatrati za turške državljane. Albanci pa zahtevajo, naj se jim vsaj dovoli opcija. Turki so sicer pristali na to, toda le glede onih Arbanasov, ki so prišli v Turčijo po 10. avgustu 1913, t. j. po londonskem protokolu, s katerim se je Albanija ločila od Turčije, in še to pod pogojem, da morajo oni Arbanasi, ki optirajo za Albanijo, zapustiti Turško za vedno in da pride ta določba v sporazum. Albanska delegacija je pristala na to zahtevo, toda s pogojem, da ti njihovi sonarodnjaki za časa opcije ne služijo v turški vojski. Sukri Kaša beg se je energično uprl temu albanskemu predlogu. Po poldurni debati so se pogajanja prekinila in albanska delegacija je zapustila Angoro.

Polom Balkanske banke.

Zagreb, 28. novembra. (Z) Danes se je vršila v dvorani sodnega stola razprava o poravnavi pri Balkanski banki. Dr. Kreković je predlagal, da bi se v odbor pritegnili tudi zastopniki malih vlagateljev. O tem se je razvila debata. Dr. Blis je izjavil, da on pristaja na to, da se tem vlagateljem in sploh malim ljudem izplačajo vloge stodontno. Treba pa bi bilo pri posameznikih se prepričati, če nima ta mali človek kakega prav velikega imetja. Dr. Tomašić je kot zastopnik Balkanske banke izjavil, da predlog glede stodontnega izplačila ne pomeni poravnave, ampak moratorij, kar pa je po zakonu neveljavno. On ponuja v imenu Balkanske banke poravnavo in to za vse. Aronbenson je v imenu Svicarsko-srbske banke izjavil, da on Balkanski banki ni dajal nikakega kredita, temveč da je bil na prostaški način prevarjen ter je zahteval popolno izplačilo, ne da bi hotel pustiti le en dinar. Na to je bilo prečitano poročilo, po katerem znašajo pasiva 26 milijonov dinarjev in ne 6 milijonov, kakor je to trdila Balkanska banka. Glede na to je stodontno izplačilo nemogoče. Na to se je prešlo na likvidacijo posameznih terjatev.

Današnje prireditve.

V Ljubljani:

Drama: »Danes bomo tiči.« Izv. Opera: Zaprto.
Kino Ideal: »Matija Sandor.« I. del.
Kino Tivoli: »Knez bregov.« I. del.
Kino Ljublj. dvor: »Hamlet.«

Nečna lekarniška služba v Ljubljani: Tekoči teden: lekarna Piccoli na Dunaj. ki sedi in Bakarčić na Karlovski cesti.

Opozicija.

Opozicija je vedno bila in bo vedno, dokler bosta živela dva človeka na svetu. Popolno izključeno je, da bi bili kdaj vsi ljudje ene misli in ako se zgodi kdaj, da se izreče več ljudi za eno in isto, ni iskati vzroka za to v tem, da so res vsi ene in iste misli, temveč v gotovih ozirih, ki jih mora imeti vsak član bodisi že kateregakoli združenja na vse druge člane iste skupine in pa v ozirih na gotove skupne cilje, ki lebe posameznim članom v večji ali manjši istovetnosti pred očmi. Opozicija sama na sebi ni nič hudega, temveč je nekaj v človeški naravi povsem utemeljenega in dostokrat nekaj zelo koristnega. Vprašati treba samo, prvič, kakšne je na splošno treba samo, prvič, kakšen je na splošno pravim, ker stremljenja posameznikov, združenih v falango, bodo vedno bolj ali manj vendarle divergirale med sabo — kakšen je torej tisti cilj v obče, se li more trditi o njem, da je idealen, da je plemenit, splošnosti koristen, ali pa se morda skrivajo za njim egoistični, nelep nameni, drugič pa treba vprašati tudi, kaka so pota, ki naj vodijo do cilja, oz. v kak obliki se razodeva opozicija, je li dostopna, ali nedostopna, se li poslužuje poštenega ali nepoštenega orožja, je li stvarna, ali fakijsna — opozicija je za vsako ceno...

Naj pripomnim takoj: ako grajam napake, ako kritikujem dejanja, nimam nobenih oseb pred očmi. Ne poznam osebnosti, gre mi zgolj za stvar!...

Kakšen je torej cilj naših opozicijskih strank? Vreči sedanji režim? To bi bilo očividno premalo, ker bi bilo zgolj negativno! Ne! Ljudski blagor, to je cilj! Tako vsaj bi nedvomno zatrievala ena kot druga izmed opozicijskih strank, ako bi se podala v to, da bi sploh odgovorila na stavljeno vprašanje. Toda »ljudski blagor« je tudi poglavitna točka programa stranke, ki ima sedaj v rokah vladno krmilo! Ali ni mar res tako? Vprašajte in videli boste! Kar hočete vi, hočete tudi oni in kar hočete oni, to hočete vi!... Od kod torej tisto strašno nasprotje?

Delati za ljuski, za splošni blagor, za blagor države in naroda, to je od nekdaj v programu vseh političnih strank, vladnih kakor opozicijskih. Ako verjamem enim, moram verjeti kajpada tudi drugim? Načelnih nasprotijev bi torej ne bilo in vendar — boj na smrt in življenje!... Ali ne opravičuje to suma, da mnogim vendar le ne gre za načela, da so načela iz preteza in da se skriva za njimi vse kaj drugega! »Da«, pravečete, »res je tako, toda ne pri nas, ampak pri onih!« Ali oni poročajo zopet, da je tako pri vas in ne pri njih! Kdo ima prav? Kako naj doženem resnico?...

Nisem izmed tistih, ki podtikajo drugim vedno le slabe namene! Toda iz gotovih znamenj si delamo lahko za ključke, gotovi pojavi vzbujajo človeku misli... Tisto vedno povdarjanje: »Šest milijard je plačala Slovenija!« Paj vse bi mi imeli od tega, ako bi bile te milijarde v naših rokah! Ob enem pa tisto namigavanje o korupciji, o porodičah, o velikanskih dispozicijskih fondih — kako ne bi imel človek občutka, da gre tu predvsem vendarle za milijarde in ne za — ljudski blagor!... »Kar sami plačamo, hočemo sami porabiti!« je gotovo tudi neko načelo, toda mene spominja le preveč na tisto skrajno omejeno politično obzorje kaknega hribovskega kmeta, ki noče absolutno nič slišati o kakki vzajemnosti, ki nima nobenega zmišla za kako skupnost, ki raje sam škodo trpi, kot da bi storil kaj, od česar bi imel tudi njegov sosed korist. To je tista ozkosrčna, često od škodoželja prošnjena vaška politika, katere edini

cilj je kljubovanje, ki se ne zaveda niti ne, kak zmišl ima občina v državi, še manj pa seveda, čemu nam je država sama! O nalogah človeške družbe, o tem, da more človek pomagati človeku, da kak napredek drugače sploh ni mogoč, o vsem tem taka vaška politika nima nobenega pojma, kakor tudi absolutno ni zmožna, gledati v prihodnost in pripravljati tla bodočim dogodkom...

»Sami hočemo biti!« to načelo bi se znelo nekoč hitro maščevati Nočem prokrovati, niti ne domnevati — Bog nas obvaruj vse nesreče! toda dalekovidna taka politika gotovo ni Ljudski blagor! Prav! Toda ali ljudski blagor res zahteva, da se bje proti državi od lastnih državljanov tak boj, kot se v istini bojuje pri nas? Zadnji sem, ki bi trdil, da je vsaka opozicija pogubna! Toda recimo, da je vse res, kar se oponaša Beogradu — kar pa gotovo ni! — ali bi to že opravičevalo, da se izliva toliko smrdljive gnojnice na glavo sodržavljanov, da se jih obispa venomer s tako izbranimi surovimi epiteti in da se jih žigosa pred vsem svetom kot največje propalce, kot prave izvržke človeštva? Bog ne da, da bi zagovarjal, kar je obsodbe vredno! Prav je, da se izrekajo pomisleki zoper gotovo postopanje, da se zahtevajo remedure v tem in onem pogledu, da se ščitijo interesi tega ali onega dela prebivalstva, toda ne umejem, zakaj bi se moralo pri vsaki priliki streljati s topovi, zakaj bi se morali vselej in povsod uporabljati strupeni plini!... Z lepo besedo bi dostikrat več dosegli kot z vsem tem streljanjem!... Nekaj čisto naravnega je, da se naša naziranja ne ujemajo vselej — saj vemo, kaj vse vpliva na človeško mišljenje! — in ne tajim, da je upravičeno, ako govorimo o različnih mentalitetah, toda ta ali ona mentaliteta se pač ne da kar hipoma preducati, za to treba časa, treba truda, treba daljše medsebojne stike... In da bi imeli vedno samo mi prav —, ne, gospoda, tega si ne domišljajmo!...

Ni mnogo upanja, da bi moje besede kaj zalegle, toda ne morem si, da ne bi opozoril, kako skrajno škodljiv je dosedanj način bojevanja ne samo za skupnost temveč tudi še posebej za nas Slovence. S jako slastjo morajo čitati vse to, kar se piše po naših časopisih, vsi naši zunanji nasprotniki, csobito seveda naši italijanski sosedje, kakim nadam se morajo vdajati, kako jih mora podžigati vse to k novim poskusom, da bi oslabili našo državo, da bi jo čimpreje dovedli tja, kjer jo hočejo oni imeti! S jako mirnim srcem divjajo lahko proti našemu življu v lastnih mejah, ako vidijo, kako nezadovoljstvo vlada pri nas, kako brezobzirno opravljajo lahko svoj rabeljski posel — kajti bali bi se morda močne, edine Jugoslavije, nikdar pa ne nas Slovencev samih! In koroških Slovencev, ali jim ne kopljemo s tem našim početjem samo groba? Ali mislite, da si bodo še želeli k nam, ako čitajo, kaj se godi vse pri nas? Kakor hitro pa zamre v njih ta želja, so koroški Slovenci zgubljeni. Pa ne samo s Koroškega, tudi z naših obmejnih krajev prihajajo poročila, kako pogubne posledice ima vse ono, kar sem omenil gori, za našo stvar, kako bolj in bolj pojema navdušenje za Slovanstvo in Slovenstvo, kako vedno ošabneje dviga nemštvo svojo glavo, kako umira med našim ljudstvom narodna zavest in s tem odprna sila, kako se ga loteva apatičnost... Bojim se, da se škoda, ki se je že zgodila s tem, ne bo dala nič več popraviti, pa če bi tudi prišlo kdaj do — avtonomije!...

Skrajni čas je, da krenemo na drugo pot...!

Iz prosvetnega življenja.

NARODNO GLEDALIŠČE V LJUBLJANI.

— V znak žalosti ostane na dan pogreba Josipa Stritarja v četrtke, dne 29. t. m. Narodno gledališče zaprto.

— »Mogočni prstan«. Prijubljeni pisatelj in humorist Fran Milčinski je spisal igrjo, ki nosi ta naslov in se vprizori prvič v dramskem gledališču v petek, dne 30. t. m. Vsebinsko se opira na znano narodno pravljico. V Valjavčevi zbirki narodnih pripovedi iz Varaždina in okolice je objavljena pod naslovom »Čudodelni lokot«, poznajo jo tudi na Vipavskem. Valjavcu je tako ugajala, da jo je obdelal še pesniško in je pod naslovom »Pastir« našla svojo pot v šolske knjige. Milčinski jo je po svoje preredit, razširil in pogolobil ter jo opremil z obilno mero šale. Glasbo za petje, za ples, za melodrame, za veliki nemil prizor o našem ljubem krukhu je zložil Viktor Parma. V glavnih vlogah nastopijo ga. Saričeva, ga. Vera Danilova, gna. Rakarjeva, g. Dre-novec, g. Lipah, g. Peček, g. Kralj, g. Skrbinšek, g. Plut itd. Režijo vodi g. Danilo. Sodeluje balet. Začetek ob 8. uri zvečer.

— Gospod Risto Savin, skladatelj opere »Gospovetski sen«, ki se vrši v soboto, dne 1. dec., je namenil tantijemo predstave za »Gospovetski Zvon«, oziroma v korist Koroških. V to svrhu bo »Gospovetski Zvon« izdal tudi slike Ustoličenja pri knežjem kamnu, oziroma prestolu. Na izrečne želje g. skladatelja se bodo v isti namen prodajale četvice po 1 Din. Udeležite se v obilnem številu predstave!

— 60 letnica hrv. pjev. društva »Kolo« v Zagrebu se vrši v dnehi 1. in 2. dec. t. l. s prireditvijo slavnostnega obnega zborov, dnevni koncert in pevsko tekmo hrv. pev-

skih zborov. Istočasno se vrši v Zagrebu tudi Kongres zastopnikov jugosl. pevskih zborov. V imenu Zveze slov. pevskih zborov se ga udeležuje predsednik »Zveze« g. ravnatelj Matej Hubad, podpredsednik g. dr. Anton Svigelj in pevovodja gosp. Zorko Prelovec. V Jury za razsodo pev-ske tekme sta imenovana skladateljka gr. Anton Lajovic in Emil Adamič.

— Ob proslavi 20 letnice umetniškega delovanja opernega pevca g. Julija Betetta se je neljubo opazilo, da med gručati na odru ni bilo g. opernega ravnatelja. Dvomimo, da bi imel kakšen tako važen posel v Zagrebu, da ne bi mogel prisostvovati proslavi.

— II. Muzikalno predavanje namenjeno v prvi vrsti mladim ljubljanskim srednjim in strokovnim šol, se vrši v nedeljo, dne 2. decembra ob 11. uri dopoldne v dvorani Filharmonične družbe. Drugo predavanje nosi naslov »Klavirska sonata« in kojega spored izvaja pianist Ivan Noč, ki je na zadnjem samostojnem koncertu, kateri se je vršil oktobra meseca v Unionski dvorani, žel vseobče priznanje. Spored obsega Beethovnov Rondo op. 51, št. 1, Beethov-novo sonato op. 2, št. 1 v 4 stavkih ter Chopinovo sonato v h-molu. Pred prvo sporedno točko razlasi gospod prof. dr. Pavel Kozina v poljubnih besedah zgodovino in formo sonate. Podrobni sporedi za to predavanje se dobivajo v Matični knjigarni na Kongresnem trgu.

— Koncert, katerega priredi dr. Rigo za Dečji in materski dom kraljice Marije v Ljubljani je preložen na ponedeljek 10. dec. Prosimo, da vzame občinstvo to na znanje.

Podpirajte

Jugoslovensko Matico.

Pogreb Josipa Stritarja.

Slovo v Rogaški Slatini

Rogaška Slatina, 28. nov.

Danes ob 11. uri se je vršil v Rogaški Slatini pogreb našega pesnika in pisatelja Josipa Stritarja. Že dolgo pred 11. uro se je pričelo zbirati pred hišo žalostni prebivalstvo, da spremi velikega sina svojega naroda na njegovi zadnji poti. Vsem je bilo tesno pri srcu, saj so se poslavljali od svojega Stritarja, enega najidealnejših in najzaslužnejših sinov slovenskega naroda. Celo narava se je zdelala, kakor da žaluje za njim, ki je odhajal...

Župnik Fran Korošec je ob asistenci duhovščine opravil pred Stritarjevimi domom pogrebne molitve. Velika množica, ki jo je tvorilo prebivalstvo vselih slojev, je prisostvovala obredu pred domom. Po končanih molitvah je zapelo »Pevsko društvo« iz Rogatca v srce segajočo žalostinko »Vigred se povrnc...«

V imenu zdraviliške uprave v Rogaški Slatini in zdravstvenega odseka za Slovenijo se je pred domom poslovil od pesnika Stritarja v ginljivih besedah zdravilišni ravnatelj dr. Šter.

Nato se je razvil impozanten sprevod, kakršnega še ni videla Rogaška Slatina. Krsta je bila okrašena s cvetenjem. Vlado je zastopal ptujski okrajni glavar dr. Pirkmayr; dalje so se udeležili sprevoda tudi zastopniki državnih in avtoromnih oblasti. Tudi okoliška narodna društva so prihitala, da izkažejo velkemu možu zadnjo čast. Poleg »Bokola« se je udeležila sprevoda tudi »Čitalnica«, Kolo jugoslovanskih sester, Gasilno društvo itd. ter zastopstvo družbe sv. Cirila in Metoda. Tudi vsa šolska mladina iz Slatine in sv. Križa je spremljala dragega pokojnika in narodnega učitelja na njegovi zadnji poti.

Na kolodvoru je opravila duhovščina cerkvene obrede, nakar se je poslovil od Stritarja, ki je bil častni občan Rogaške Slatine, v imenu mestnega sveta v prisrčnih besedah župan Ivan Bizjak. »Pevsko Društvo« je zopet zapelo žalostinko, nato pa so položili krsto v železniški voz, ki ga je povsod pokrivalo zelenje in cvetje.

Vagon z zemskimi ostanki velikega pokojnika se je odpeljal popoldne proti Ljubljani, kamor je dospel ob tričetrti ra 7. uro zvečer. Vagon je bil okusno okrašen in ima tablo z napisom: »Josip Stritar«.

Krsto prepeljejo danes zjutraj v Narodni dom, kjer jo položijo v vestibulu na mrtvaški oder. Občinstvu je dovoljen pristop od 9. do 15. ure. Ob tej uri se vrši mrtvaški sprevod izpred Narodnega doma na pokopališče k sv. Krištofu.

Iz Stritarjeve oporoke.

Kakor smo že poročali, je pokojni pesnik izročil oporočo odprto svoji ženi, ki jo je potom zdraviliškega ravnatelja dr. Štera poslala izvršitelju univ. prof. dr. Ivanu Prijateljju.

Oporoka je datirana v Aspangu dne 6. marca 1918. ter obsega skupno pet točk. Pisana je z ozirom na tedanje pesnikovo bivališče v nemščini.

Prva in druga točka vsebujeta imovinske določbe. Tako je določil pesnik za svojega glavna dediča svojega sina dr. Milana Josipa Stritarja, ki podeduje po očetu tudi vilo na Dunaju (XVIII. Herbeckstr. 84).

Nadalje je določil kot častni meščan mesta Ljubljane vsoto 1000 K, ki naj jih uporabi ljubljansko županstvo v dobrodelne svrhe. Ta določba je zelo značilna za našega pesnika, ki kot državni nastavljenec ni mogel imeti premoženja — literarno delo pa pri nas itak ni nikdar poplačano — kljub temu pa je volil ljubljanskim revežem vsotico, ki je takrat še nekaj pomenila.

V drugi točki se spominja v iskreno ljubeznivih besedah svoje ljubljene žene, kateri se zahvaljuje, da mu je kot zvesta življenjska družica požrivovalno in z umevanjem lajšala življenjski boj. Njil poleg male vsotice, naložene v poštni hranilnici, ne zapušta imovine v prepričanju, da bo skrbel zanjo njegov sin, kar je značilno za rodbinske medsebojne odnose v Stritarjevi družini.

Nadaljne točke se glase:

3. Moja najiskrenejša želja je, da vzrejata in vzgojita moj sin in njegova

Zapiski.

POGLAVJE O ODGOVORNOSTI.

»Jutro« je načelo poglavje o odgovornosti. Veliki priznanjač osebne kampanje so začutili potrebo, postaviti se v pozmo moralistov. V nedeljskem članku smo povedali nekaj zelo umestnih resnic na račun sterilnosti demokratskega napredništva, povedali smo jih z ozirom na slovensko javnost, ki se že dalje časa na tihem povprašuje, kdaj neki bodo ustavili mladini svojo kononado iz težkih kalibrov na svoje politične nasprotnike. Dostel se še namerč ni našel napreden list, ki bi bil s toliko odločnostjo povedal, da je pretirana gonja proti klerikalizmu smešna, donkihotska, neresna, ter da kot taka ne more računati na niti najmanjši politični uspeh. Lepo je govoriti o napredni koncentraciji, toda smešno je, to koncentracijo istočasno pobijati. V tej gonji je odneslo »Jutro« rekord. Gospodje

KNJIŽEVNIKI!

Za pogreb pesnika Stritarja se snide-mo točno ob pol 3. pred Opero. Oficij. zastopniki in ostali književniki se uvrste na mesto, ki je v sporedu določeno. Del zastopstva tvori častno spremstvo ob krstil. Odbor »Društva slov. književnikov«.

— Člani Jadranske Straže, ki se udeležijo pogreba pisatelja Josipa Stritarja, se zbirajo v četrtke ob pol 3. uri popoldne pri glavnih vratih Opernega gledališča. — Prosimo obilne udeležbe. Glavni odbor.

Zadnji trenotki pesnika Stritarja.

Zdraviliški ravnatelj g. dr. Šter nam poroča o boleznih in smrti pesnika Stritarja sledeče:

Pesnik Stritar je začel pred približno dvema mesecema vidno pešati, tako da smo se začeli bati za njegovo življenje. Ko je pa prišla trgatev in z njo grozde, najljubša, kar je rad jedel, se je tako okrepčal, da smo upali, da bo preživel še zimo. Počutil se je zadnje tedne izvanredno dobro, a rekel je ponovno, da ga bo zima vzela in da si tudi ne želi to dočakati.

Ko sem bil v petek dne 23. t. m. pri njem, nisem najmanj slutil, da se mu bo ta njegova želja tako hitro izpolnila. V soboto zvečer ob 8. uri je poslala gospa Stritarjeva služkinjo s prošnjo, naj pridem gori, ker je Stritar zbolel. Ležal je v veliki mrzlici na postelji in hudo kašljal.

Poslal sem takoj po zdravnika dr. Lavriča, ki je pa ugotovil pri njem začetek pljučnice in rekel, da so mu ure štete. V sporazumu z gospo Stritarjevo sem se peljal takoj ponoči po duhovnika, ki ga je prišel ob 11. uri po noči previditi z zakramenti za umirajoče. V tem času je bil zelo slab in bali smo se, da ne bo doživel jutra. Ko sem pa prišel ob pol 5. zjutraj k njemu, je bil veliko boljši, če ga je tudi napadal hud kašelj. Tudi dopoldne je bil pri zavesti, tako da je posamezne osebe spoznal. Popoldne ob pol 3. je vprašal koliko je ura, potem pa razun besedice hvala, katero je večkrat izgovoril, ni mogel več govoriti. Zahteval tudi ni več po svoji ženi, katera edina mu je preje smela streči. Ker je bila gospa Stritarjeva pri njeni visoki starosti vsled napore in prečute noči tako zmučena, da smo se bali, da nam popolnoma opeša, so se domeni-le tujkajšnje dame, da se bodo prihodno noč vrstile v postrežbi. Ko smo ga zvečer ob pol 9. zapustili in je ostala pri njem gospa Podkrajškova s svojo hčerjo, smo bili skoro prepričani, da ne bo dočkal polnoči. Pol ure pozneje je mirno in brez vsakega boja v Gospodu zas-pal.

žena svoja otroka v zdrava, dobra in plemenita človeka, tako da ohrani naše rodbinsko ime vedno in povsod naše doslej, dober sloves.

4. Moj pogreb bodi popolnoma skromen in preprost, zgolj rodbinska zadeva, brez nepotrebnega lišpa, brez mrtvaških naznanil, brez obveščanja po listih in podobnega. Edino enostavno obvestilo na županstvo mesta Ljubljane.

5. Pri vseh svojih človeških slabostih in zmotah nisem storil nikdar nobenemu človeku vedoma in namenoma ničesar hudega. Ako pa se je to kdaj zgodilo, prosim odpuščanja, kakor tudi jaz odpuščam svojim nasprotnikom vse storjene mi krivice.

Tako se mirno poslavjam iz življenja, ki mi je kot osebi nudilo v svojem dolgem teku obilico razveseljivega, kot zvestemu človeku in miroljubu pa tudi mnogo boleznih razočaranj. Pozabimo! Iskren zadnji pozdrav moji ljubi slovenski domovini, kateri sem ostal, čeprav živem daleč od nje, do današnjega dne zvest ter ljubeč sin in kateri sem si prizadeval nesebično in z vsemi svojimi duševnimi sposobnostmi vneto in pošteno služiti (Te besede naj moj sin pristavi k sporočilu na županstvo Ljubljane).

Hvaležen pozdrav vsem mojim prijateljem! Vsem mojim domačim prisrčen: Z bogom! Naj se me spominjajo v ljubezni! Še en pozdrav vsem dobrim ljudem na zemlji!

V Aspangu, dne 6. marca 1918.

Napisano na moj 83. rojstni dan.

Josip Stritar, m. p.

pri »Jutru« so se tedni za tednom smešili s svojimi jokavo-solzavimi uvodniki o nevarnosti klerikalizma. In se niso zavedali, da je ta nevarnost dobila baš v njihovem listu svojo največjo zaščito. Seveda, ker smo prišli mladinsko gospodo pri kočljivi točki, je »Jutro« zavcililo in govori o neki odgovornosti. Mi smo se dotaknili samo političnega voditelja demokratske stranke, torej človeka, ki je za pisavo svojih organov odgovoren. Naj nam blagovolji tenkočutni gospod odgovoriti na vprašanje: Kaj pa je storil on, da se v »Jutru« onemogočijo strasni in strupeni napadi na razne osebe iz drugih političnih strank? Prav nič, pač da je vedno skrbel za to, da so bili osebni napadi kar najbolj zasoljeni in umazani. Hočete dokazov? Tudi mi mislimo, da se take stvari ne dajo nikdar več izbrisati. Jeremijade o odgovornosti prihajajo post festum, saj so gospodje znali že poprej za tisto nemško: Haust u dem meinen Juden, so hau ich deinen Juden...

Pred občinskimi volitvami v Novem mestu.

Na dan 23. dec. t. l. razpisane občinske volitve so dale tuk. dopisniku »Kmetiškega lista« zaželjen povod, da se v štev. 57 med drugim dotakne tudi Narodne radikalne stranke s sedečimi vrsticami: »Da bo triperesna detelja (pred tem omenja SLS in NSS, opomba pisca) popolna, so nastopili proti skupni gospodarski listi tudi naši radikalni in pričeli sestavljati svojo. Kako bosta lista izgledala, je seveda drugo vprašanje. Menda bodo do zadnjega pometaja zbrali vse, kar upa na blagoslov iz Beograda. Pripominjamo le, da so bili prvotno naši radikalni, Bog jim blagoslovi hrbenico, bolj vneti za gospodarsko listo...« Na te vrstice, ki kažejo popolno nepoznavanje dejanskega položaja od strani dopisovalca »K. L.«, ugotavljamo sledeče:

Na željo, izhajajočo iz demokratskih krogov, je prevzel g. dr. Gregorič inicijativo za sestavo skupne popolnoma gospodarske liste za novi občinski zastop. V ta namen je sklical zastopnike političnih strank in drugih zainteresiranih skupin k posvetovanju v mestni dom. Rezultat tega zborovanja je bil, da se je poveril Stričlanski odbor z nalogo, da pritegne k sestavi gospodarske liste tudi SLS (to le na izrecno zahtevo zastopnikov SKS) in NSS, ki na zborovanju niso bile zastopane. Po brezuspešnem poskusu tega odbora pridobiti za sodelovanje SLS in NSS, je sklical g. dr. Gregorič drugo zborovanje v mestni dom. Sedaj je — z izjemo g. dr. R. — zastopnike političnih strank in sicer predvsem z ozirom na predstavitelja SKS g. O., ki je na prvem zborovanju nastopal prot temu, da se udeležuje sej vsled svojih zaslug za občinsko gospodarstvo osebno vabljeni dr. R. in glede ostalih zastopnikov nepolitičnih grup zastopal stališče, naj se »iskristalizirajo« na zastopnike političnih strank. Oklanjal je torej vsako udeležbo nepolitičnih, torej samo ali pa pretežno gospodarskih krogov pri sestavi gospodarske liste. Vsekakor stališče vredno, da se ga zastopa.

Pri drugem zborovanju, kjer se je v načelnih usvojlja misel dopolnila pri sestavi liste, je zastopnik »K. S. G. O. temeramentno zastopal znova in sedaj tako nepomirljivo stališče, da se naj ne udeležuje zborovanj dr. R. kot politično nepredelani. Stališče g. O. je bilo usvojeno od zborovalec, ker so se bali, da se drugače razbijejo pogajanja za sestavo pri sedanjem težkem položaju občinskega gospodarstva gotovo potrebne gospodarske stranke. Prepričani, da so storili v korist skupni stvari mesta vse, kar so od njih zahtevali razmere, so zastopniki kraj. organizacije NRS g. dr. G. VI. V. in F. M. zapustili po zborovanju mestni dom. Uverjeni so bili, da se bodo nadaljevala pogajanja v najlepšem redu in dovedla do uspeha kot ga zahteva dobrobit in napredek mesta. Popolnoma složni so bili v naziranju, da hočejo narediti vse, kar bi skupnost zahtevala od njih stranke.

A glej! Čez 3 dni po tem zborovanju pred novo napovedano sejo vodi predsednik kraj. org. NRS od SKS in obrtnega društva v Novem mestu naslednji dopis: »P. n. Pripravljenemu odboru »gospodarskega bloka« v Novem mestu. — Člani »obrtne organizacije in SKS so na svojem sestanku dne 7. t. m. sklenili sledeče: 1. da se s političnimi strankami kot takimi ne pogajajo. 2. Da se sestavi za občinske volitve gospodarska lista iz pripadnikov naprednih strank s posebnim ozirom na zastopnike raznih stanov. V ta namen se je izvolil odbor dvanajstih članov. Z izrazom odličnega spoštovanja za obrtno organizacijo za Slovenijo in SKS: F. Ogrič, načelnik; Joško Povh.

Jasno torej za vsakogar, da to, kar očita dopisnik »K. L.« radikalom, pada popolnoma in izključno na krivdo tuk. zastopnikov SKS in obrtnega društva, ki v tem slučaju na prosto to, kar delajo sami, očitajo drugim, to je NRS. Dopis enakega misla je vročila isti dan g. dr. Gregoriču tudi JDS. Po teh dopisih je bilo NRS samo eno še mogoče, da namreč nastopi samostojno, ako se noče vezati z SLS ali NSS. Na prvi seji odbora, ki je po občnem zboru z dne 3. nov. pooblaščen voditi vse priprave stranke za občinske volitve, je bilo odobreno soglasno dosedanje delo pooblaščenih zastopnikov in istotako soglasno sklenjeno, da nastopi stranka samostojno, ker po teh dopisih SKS in JDS je bilo vsako sodelovanje z njimi nemogoče. Toliko glede krivde NRS, da ni prišlo do skupne gospodarske liste.

Na ostale duhovitosti g. dopisnika odgovorjamo samo toliko, da mora gotovo biti kak »kmetiški baron«, ker piše iz tako visoko-aristokratskega stališča o »zadnjem pometaju«, ki ga bo zbrala NRS na svojih listi. Nehote izstavlja seveda s tem najlepše spričevanje NRS glede njene demokratičnosti. Vse male ljudi, t. j. vse one, ki so manj kot tak »kmetiški baron«, pozivamo, da si zapomnijo, kako sodijo o njih ljudje, ki špekulirajo na njih krogljice pri prihodnjih občinskih volitvah. SKS pa bi pripočeli, da uvede poseben rodovnik za svoje aristokrate.

Zapomnite si, da je Narodna radikalna stranka za vse sloje, da jih tudi družji v posteni vezi in da je od celega zamišljenega naprednega bloka za novomeške občinske volitve edino pošteno zastopala pravo gospodarsko stališče, katerega je odkrito njen predsednik že pred meseci nesebično in nepristransko poudarjal in tudi pozneje vsa pogajanja v tem smislu vodil — najprvo pošteno mišljenje, potem pa poštena dejanja o čemur pa dopisun Kmet. lista gotovo ne sanja.

Zrage nam ne boste delali, še manj pa nas od naših začrtanih načel odvrnili!

× Kako je v današnjih dneh na Nemškem. Izkušeni češki trzovec se je vrnil te dni iz Hamburga. Nemški kaos presoja jako skeptično. Trgovina je kar običajla. Inozemci, med katerimi je tudi več Čelohov, prajo v nemških mestih svoja podjetja, seveda za zdravo valuto. Življenje je danes trikrat dražje kakor na Češkem, zakaj trgovec dobi za svoje blago marke, ki ne reprezentirajo skoro nobene vrednosti več. Cene življenjskim potrebščinam rastejo rapidno. Prodajalci se ne ozirajo nič več na dnevne kurze, ampak dvigajo cene po svoji volji, zmeraj rajši bolj kakor manj. A tudi državna uprava gre neprestano s cenami navzgor. Potovanje z brzovlakom II. razr. Berlin-Hamburg stane približno 400 čK, dočim stane enaka vožnja iste razdalje Praga-Dunaj samo 150 čK.

Podpirajmo bedno dijaštvo!

Dnevne novosti.

— **Podružnica uredništva in uprave našega lista v Mariboru** posluje začasno, dokler se ne preseli v lasten lokal, v Frančiškanski ulici št. 14. Stranke se sprejemajo vsak delavnik od 9. do 12. in od 15. do 17. ure. Podružnica sprejema vse dopise, objave, naročila in inserate.

— **V soboto pričobimo novo napeto povest iz svetovnega slovstva**, to pot o grozotah morskega dna, na katero naše cenjene naročnike in čitatelje posebno opozarjamo.

— **Predavanje o narodnem prerodu Istre.** Akademski podružnica Jugoslovenske Matice priredi v petek, dne 30. t. m. ob 8. uri zvečer na univerzi, soba št. 77 predavanje o narodnem prerodu Istre v devetnajstem stoletju. Predava g. profesor Zgrablič. Predavanje obeta biti zelo zanimivo. — Vabijo se vsi, ki se zanimajo za našo Istro.

— **Hišnim posestnikom v Ljubljani.** Mestni magistrat vabi hišne posestnike v bližini Narodnega doma, na Aleksandrovi in Dunalski cesti, da razobesijo danes na dan pogreba pesnika Stritarja črne zastave.

— **Skupščina državnih uradnikov.** Dne 15. decembra t. l. se vrši v Novem Sadu letna skupščina glavnega saveza državnih uradnikov. Govorilo se bo o vseh aktualnih uradniških vprašanjih, posebno pa o delu izredne skupščine, ki se je vršila v Beogradu začetkom t. m.

— **Božidar Sever v Beogradu.** Zunanji minister dr. Ninčić je sprejel včeraj člana naše razmejitvene komisije za Madžarsko, gosp. Božidarja Severja, ki so ga Madžari svojčas prišli v izvrševanju njegovih dolžnosti ob meji in imel do sedaj zaprtega ter ga trpinčili, sedaj pa izpustili. Gosp. Sever je prišel predvčeršnjim v Beograd. Ministru Ninčiću je obširno poročal o svojih vtihih glede današnjih razmer na Madžarskem in je ostal z njim v razgovoru eno uro. Potem ga je sprejel ministrski predsednik Pašić. Popoldne je posetil gosp. Sever ministra pravde dr. Perića, potem pa ministra za agrarno reformo Simonovića in jima je obrazložil želje našega prebivalstva onstran meje, ki se želi povrniti v domovino.

— **Oskrumba grobov srbskih junakov.** Povodom oskrumbe več nego 40 grobov srbskih vojakov, interniranih, umrlih in pokopanih v Stolnem Belem Gradu, se je vršila 26. t. m. služba božja in parastos v tamonihi srbski cerkvi. Za tem je bilo na srbskem pokopališču spominsko opravilo in blagoslovljenje oskrujenih grobov. Naš poslanik g. Milojević je imel na pokopališču kratek govor, v katerem je poudarjal, da na stotisoče naših vojakov, padlih za domovino počiva v miru v mnogih evropskih državah in celo v Aziji, Afriki in Ameriki in da je v Madžarski prvi smučal, da se vzmirljajo celo mrtvi. Spominskemu opravilu so prisostvovali razven g. Milojevića, vojnega odposlanca in osebja poslanstva, šef francoske misije v kontrolni komisiji, češki in ruski vojni ataše in celo srbsko prebivalstvo iz Stolnega Belega Grada. Od madžarskih državnih in občinskih oblastev ni nihče prisostvoval razven detektivov.

— **Posmrtno odklivanje Splitčana.** Za časa svetovne vojne je leta 1915 vstopil v francosko armado kot dobrovoljec iz Amerike tudi nek Ante Ničević iz Splita, toda še istega leta 23. septembra je žrtvoval svoje življenje domovini. Te dni pa je njegova družina prejela iz Amerike francosko listino, katero je Ničevićel mater v priznanje hrabrosti poslala francoska vlada. Ničević je izvršil v Dalmaciji IV. gimnazijske razrede, nato pa odpoval k svoji materi v Ameriko, od katere ga je pozneje zopet ločila svetovna vojna.

— **Za medicinsko fakulteto v Beogradu.** Ministrstvo za narodno zdravje je odredilo posebno komisijo in je poverilo nalogo, da pregleda zemljišče na Vračaru, kjer bodo zgradili poslopje za medicinsko fakulteto.

— **Zabranjen avstrijski koledar.** Ministrstvo notranjih del je prepovedalo razširjanje in prodajanje v naši državi »Deutsches Wiener Kalender za leto 1924«, ker ima med drugim več spisov, v katerih napada našo državo.

— **Reorganizacija bolnic.** Ministrstvo za narodno zdravje je odločilo, da se v kratkem izvede reorganizacija bolnic v naši kraljevini. Posebna zdravniška komisija bo pregledala vse bolnice, da bo ugotovila nedostatke.

— **Zdravilišče za uradnike prometnega ministrstva.** Zadnje dni se je mudila v Dalmaciji posebna komisija, ki je prepotovala celo obalo od Kotora do Splita, da bi našla primeren kraj, kjer bi se zgradilo zdraviliško dom za uradništvo prometnega ministrstva.

— **Mestni magistrat ljubljanski vabi vse prebivalstvo**, da okraši na dan 1. decembra, ki je narodni praznik, hiše in stanovanja z državnimi in narodnimi zastavami.

— **Deca vas kliče!** Ponovno opozarjamo ceneno občinstvo na klic naše dece. Prireditev, ki se bo vršila pod okriljem pomladke Rdečega kriza v veliki dvorani Uniona dne 1. decembra ob 16. uri ter dne 2. decembra ob 15. uri, bo nudila odraslim in deci velik užitek. Sestavljena je iz samih kratkih in najrazličnejših točk, ki so namenjane zabavi in pouku. Deca vas kliče vse, vse brez izjeme in razlike. In vsi se morate odzvati pristrčenemu klicu, ki ljubite dečo in stavite svoje upanje v njo! Predprodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice, Kongresni trg, v soboto in nedeljo od 9. do 12. ure.

— **Razpis zdravniške službe.** Zdravstveni osek za Slovenijo razpisuje službo okrajnega zdravnika za okrajno sanitetno upravo Slovenjgradec v IX. odnosno VIII. činovnem razredu drž. uradnikov. Interesenti se opozarjajo na razpis v »Uradnem listu«.

— **Družba sv. Cirila in Metoda** opozarja starše, ki bodo svojim malim nakupovali mlaklavževa darila, na knjižico »Kraljevič Marko«, ki je po svoji vsebini in obliki najprimernejše darilo deca. Navadno se izda v tem času veliko denarja za nepotrebne in nekoristne stvari; »Kraljevič Marko« pa bo razveseljal otroke celo leto, ker je dodan knjižici tudi koledarček z beležkami za l. 1924. Stane le 5 Din. — Za odrasle pa priporočamo družbin koledar za l. 1924, ki je pravkar izšel in ima bogato vsebino. Poleg poučne snovi ima koledar tudi slike družbenih dobrotnikov. Primorske Slovence bo vsekakor zanimal živitopsis in slika velikega dobrotnika in prijatelja tržaških Slovencev pok. g. Ivana Mankoča. Narodne mlačnosti naj bi bilo že konec. Dolžnost vsakega zavednega Slovence bodi, da ima v svoji hiši koledar Družbe sv. Cirila in Metoda, ki je znak narodne zavesti in plemenite požrtvovalnosti. Cena 12 Din je tako nizka, da si ga lahko vsakdo nabavi.

— **Obratovanje kinematografov v Ljubljani.** Udrženje vojnih invalidov nam je poslalo sledeči dopis: V sled zahteve mestnega magistrata in odobrenja vlade, da sme mestna občina ljubljanska pobirati 25% izkupila od vstopnic za vse kinopredstave v Ljubljani in da morajo kinematografi vzdrževati še nadzornega organa pri vsakem kinu, so sklenila vsa ljubljanska kinopodjetja obratovanje tako dolgo prekiniti, dokler se ta za nje nevrzdrna situacija ne popravi. Kinopodjetja morajo plačevati že itak visoke državne davke in občutno režijo. Poleg vsega tega pa morajo po invalidskem zakonu oddajati gotove odstotke v prid vojnim žrtvam. Pri izračunavanju teh dajatev vojnim žrtvam pa se odštejejo po prej občinski in drugi davki, potem se šele procentualno odmeri prihodek vojnim žrtvam, tako, da ne bodo slednji dobili vsled te nove obremenitve skoraj ničesar. Kinopodjetja so se proti vsem tem obremenitvam uprli in sklenila v znak protesta obrate začasno ustaviti. Ako pa nič ne dosežejo, bodo primorana podjetja popolnoma opustiti ker so na ta način nerentabilna. Pri tem so močno oškodovane vojne žrtve, pa tudi država in občina. Zato se na prošnjo Udrženja vojnih invalidov v Ljubljani sklenili kinopodjetniki dne 29. t. m. prirediti zopet z obratovanjem, vendar pa se bodo morali od strani magistrata in potem intervencije vlade zahtevati občine vsaj za polovico zmanjšati. Ako se to ne zgodi tkom tega leta, so prisiljena podjetja kinobrat v Ljubljani po novem letu popo nama opustiti. Ako se pomisli, da vojnim žrtvam, ki so v najslabšem položaju ne pripada niti tretjina toliko, kakor zahteva mestna občina, bi bil to zanje zelo nesocialen udarec. Postavljeno bi bilo tudi precej revnih uslužbenecv na cesto.

— **Tatvine v Ljubljani.** Iz veže »Poslovalnice bolniške blagajne v Gradšču« je bila ukradena temnosiva pelterina z visokim ovratnikom, vredna 750 Din. — Trg. pom. Slavko Škravcu je bila ukradena iz skladišča Franca Wolfa v Wolfovi ulici rujavozelenkasta, zimska suknja, vredna 2000 Din. — V »Ljudski kuhinji« je bilo ukradeno 50 kg sladkorja v kokah, v vrednosti 1000 Din. — Na Poljski cesti je bilo ukradeno z balkona Mariji Čehovini več perila, v skupni vrednosti do 800 Din. — Neznat tat je vlomil v Lovro Kolenčevi gostilni v Sp. Siški in odnesel 195 Din gotovine.

— **V zavetišče v Begunju na Gorenjski** v kaznilnico in prisilno delavnico za ženske je odposlala policija sporazumno s sodiščem predvčeršnjim in sicer za dobo 3 let brezposelne služkinje 18letno Alojzijo Zalesnikovo iz Trbovlj, Emilijo Zakrajškovo iz Gradaca pri Bokah, brezposelno od moža sodno ločeno Franco Strumbelnovo iz Morav in samsko brezposelno natakatico Miro Mohoričevico iz Žalne pri Novem mestu.

— **V Črnomlju** je bilo vlomljeno v kuhinjo hotela Jaklič in ukradena moška suknja, vredna 1500 Din.

— **Potni list** je bil ukraden med vožnjo iz Prage v Split ameriškem državljanu Andreju Titso veljaven za njega, soprogo Winifred ter otroke James, Mary in John in pa 2250 Din gotovine. Kdor bi potni list našel naj ga pošlje pokrajinski upravi za Slovenio.

— **Drag obisk.** Pri Mariji Morovi v Mariboru je bila par dni na obisku brezposelna služkinja Matilda in je odnesla za gostiljnost gospodinji 1000 Din v gotovini in pa čevlje in nekaj obleke, v skupni vrednosti 800 Din. Pobežla je bržkotte v Zagreb k ljubimcu, s katerim je živel za preje delj časa kot priležnica. Podjetno dekle ima na vesti še več neumnosti in jo dobro pozna tudi hrvaška policija.

— **Prijet vlomilce.** Žandarmerija v Novem mestu je prišla nevarnega vlomilca in predrznega tatu Ivana Andrejčiča, ki se je izdal pri raznih strankah za Iv. Slaka. Slak je vlomil dne 12. novembra pri posestniku Josip Florjančiču v Ponikvah in mu ukradel 1500 Din gotovine in nekaj obleke in še isti dan pri posestniku Antonu Reteli, kateremu je odnesel denarnico s 150 Din. Andrejčič je nevaren tat in je prišel še le pred kratkim iz zapora.

— **Nesreče pri delu.** V tovarni pohišta Franceta Izgoršek v Šmartnem pri Litli se je težko obrezal na levi roki mizarski vajence N. J. — Mesarski pomočnik Albert Moser v Celju se je pri klanju živine nevarno ušel v levo stegno. — Zebjar Andrej Solar pri Mariji Hafnerjevi v Kropi si je pri spravljanju lesa zmečkal levo nogo. — Kovaški vajence Janez Globočnik pri Pogacarju v Kamniku si je poškodoval pri kovanju desno oko tako, da so ga morali odati v ljubljansko bolnico. — Pri krožni žagi bratov Tavčar v Brezmem se je močno obrezal po desni roki delavec Alojzij Rojč. — Na France Gallettovi žagi v Bistri pri Borovnici se je obrezal po desni roki delavec France Ogrin. — Pri rezanju kož se je težko obrezal po desni roki strojarski pomočnik Franc Krašnar v tovarni za usnje »Indusa na Vrhniki.

— **Celjske novosti.** Na občnem zboru Celjske Narodne čitalnice, kateri se je vršil v soboto, dne 24. t. m. v celjskem Narodnem domu je bil ponovno izvoljen predsednikom g. dr. Josip Serbec. — Praznik

ujedinjenja. Praznik ujedinjenja dne 1. decembra se bo v Celju praznoval s svečano zahvalno službo božjo ob pol 9. uri v farni cerkvi, kateri bodo prisostvovali zastopniki vojaških in civilnih oblasti. Ob 11. uri dopoldne se bodo na okrajnem glavarstvu sprejemale čestitke.

— **Proslava praznika ujedinjenja** priredi glasbeno društvo Drava v Mariboru dne 1. decembra v vseh prostorih Narodnega doma. Na sporedu so koncertne pevske in godbene točke, po končanem sporedu ples. Začetek točno ob 20. uri.

— **Mariborske novosti.** Carinska konferenca v Mariboru. Sinoči ob 7. se je vršila v prostorih državne trgovske šole prva carinska konferenca v Mariboru. Konferenco je otvoril in vodil upravnik mariborske carinarnice g. Trošt. Obrazložil je uvodoma namen in pomen teh konferenc, ki se bodo v bodoče vršile redno vsakih 14 dni. Predsednik zveze industrijevcev dr. Pipuš je v imenu industrijevcev pozdravil idejo takih konferenc ter se zahvalil carinski upravi za trud in razumevanje, ki ga je pokazala s temi konferencami za težnje gospodarskih krogov. Naglašal je, da bo potom teh konferenc odpravljeno marsikatero nesporazumljenje, ki je često povzročalo težkoče obem strankam. V imenu trgovskega gremija je pozdravil konferenco predsednik g. Weixl, ki je iznesel takoj nekatere priprože trgovskih krogov. Odgovarjali in pojasnjevali so uradni carinarinice. Sklenjeno je bilo, da se sčasoma osnuje zbirka vzorcev, ki bo vsakomur omogočala natančno razporedbo blaga po tarifi in pospešila poslovanje carinarnice. Prihodnja konferenca se bo vršila 12. decembra ob 8. uri zvečer. Predava bo upravnik carinarnice g. Trošt o tekstilnem blagu. Vsa vprašanja in predlogi se morajo najmanj tri dni pred konferenco pisмено sporočiti upravniku carinarnice. — O stanju nalezljivih bolezni v minulim tednu od 18. do 24. t. m. je izdal mestni fizikat nastopno poročilo: šen: prejšnji 3, nov 1, ozdravljen 1, ostanje 3; škrlatna: prejšnja 2, nova 2, ozdravljen 1, ostanje 3; davica: prejšnja 2, nova 2, ostanje 4; trahom: nov 1. — Na državnih praznikih dne 1. decembra bodo vse mariborske banke ves dan, trgovine pa med svečano službo božjo zaprte. — Včeraj je umrla ga. Ana Frankova, žena zdravnik dr. Franka. Isti dan je umrl tudi g. Franc Nerat, upokojeni orožniški stražmojster in tobakarnar. — Mar-Stan pripravila izdajo splošnega adresarja za Maribor. — Dne 3. decembra ob 8. zvečer se bo vršilo v mali kazinski dvorani predavanje zgodovinskega društva. — Pravila Češkoslovaške Jugoslovenske Ilge je pokrajinska uprava odobrila. Ustanovil občni zbor lige se skljuje okrog božiča. — Tukajšnje gledališče uprizeri v četrtek 29. t. m. premiero Puccinijeve opere »Bohem«. Za mariborsko gledališče je določena državna podpora 200 tisoč dinarjev. Dasi ravno se je upravitelj gledališča dr. Brencič pri merodajnih krogih v Beogradu osebno zavezal za zvišanje podpore, vendar je precej malo upanja na uspeh. Upravičena je torej bojazn, da zaide naše gledališče v tekoči sezoni v velike težkoče, ako občinstvo samno bo kazalo dovolj razumevanja za njegov celiki pomen in ga po možnosti podpiralo.

— **Ptujske novosti.** Novi podžupan. Obč. svetovalec soc. dem. g. Segula je po daljšem obnavljanju sprejel mesto podžupana. Zal, da so izgledi za nadaljno delovanje občinskega sveta slabi, ker se stranke pripravljajo na nov neploden boj, tako da bo potrebno delo zopet zaostajalo.

— **Gledališka predstava.** Dramatično društvo vprizeri prihodnjo nedeljo ob pol 4. uri popoldne in prihodnji ponedeljek ob pol 8. uri zvečer v mestnem gledališču Sergjan Tučičevu dramo Golegata. — Miklavžev večer. Sokol priredi tudi letos v Narodnem domu Miklavžev večer in sicer 5. decembra ob pol 4. uri popoldne za deca in 6. decembra ob 8. uri zvečer za odrasle. — Nova trgovina. Dosedanji solastnik trvdke Cviki in Ribič g. Rudolf Ribič otvoril 1. decembra v Cankarjevi ulici št. 15 lastno manufakturno trgovino. — Občni zbor. Redni letni občni zbor francoskega krožka se vrši v petek 30. t. m. popoldne ob 5. uri v I. nadstr. drž. realne gimnazije. — Letni seim. ki je navadno dobro obiskan, je bil letos zelo slab. Polcija je imela precej dela. Radi žepne tatvine so bile aretirane 3 osebe, radi suma tatvine in goljufije pa 5 oseb. Radi prestopka obrtnega reda je bilo naznanjenih okr. glavarstvu 6 oseb in radi navljanja cena ena oseba.

— **Miklavž slepih.** V času ko Miklavž prinaša darila otrokom in odraslim, kličeimo vsem dobrim in plemenitim sroem, da se nas spomnijo, najbednejšim in najnesrečnejšim. Darila v blagu in denarju sprejema pisarna »Podpornega društva slepih«, Ljubljana, Wolfova ulica št. 12.

— **Članom »Podpornega društva slepih«.** Vsi redni člani društva, ki še niso vložili prošni za božično darilo, naj to store najkasneje do 15. decembra t. l. Na poznejše prošnje se ne bo moglo ozirati. Vsak naj navede tudi zadnje bivališče, ker sicer se mu ne bo mogla poslati podpore. Odbor »Podpornega društva slepih«.

— **Kino Tivoli.** Podpisana uprava kina »Tivoli« nanažnja slavnemu občinstvu, da začne danes, v četrtek dne 29. novembra zopet z rednim predvajanjem. V otvoritveni predstavi nastopi splošno priljubljeni Harry Piel v filmu »Knez bregov« ter se predvaja I. del od 29. novembra do 2. decembra, drugi del »Unusov put u svet« s v e t e pa od 3. do 6. decembra. Predstave se vrše ob delavnikih ob 3. 7. in pol 9. uri, ob nedeljah in praznikih pa ob pol 11., 3. pol 5., 6., pol 8. in 9. uri. Pri zadnjih aveh predstavah igra prvovrsten orkester godbe Dravske divizije. — Vsak spored senzacija! — Za obilen poset se priporoča Uprava kina »Tivoli«.

— **Svarilo.** Pred nakupom manufakturnega blaga za dame in gospode, predno si ne ogledate veliko zalogo po najnižjih cenah v specialni trgovini Josip Bedrač (hiša Pok. zavoda) Ljubljana, Aleksandrova cesta 12.

Sokolski vestnik.

— **Sokolsko društvo Ljubljana** ti priredi v soboto, dne 8. decembra t. l. ob pol 6. uri zvečer v veliki dvorani Narodnega doma telovadno akademijo, pri kateri nastopijo vsi društveni oddelki.

— **Miklavžev večer** priredi Sokolsko društvo v Ljubljani, kakor običajno vsako leto, tudi letos v telovadnici v Narodnem domu na predvečer Sv. Nikolaja, t. j. v sredo, dne 5. decembra, in sicer popoldne ob 17. uri (5. uri) za otroke, zvečer ob 20. uri (8. uri) za odrasle. Vstopnina: popoldne, sedeži po Din 3.—, stojišča po Din 1.—, zvečer Din 5.— za osebo. Vstopnice se bodo dobivale v predprodaji v društveni pisarni v Narodnem domu, in sicer v ponedeljek, dne 3. decembra in v torek, dne 4. decembra vsakokrat od 17. do 20. ure (5 do 8. ure pop.) ter v sredo, dne 5. decembra od 13. do 15. ure (1. do 3. ure pop.), na dan prireditve pa pri blagajni eno uro pred pričetkom vsake prireditve. Ob teh dnevih in urah se bodo sprejemala tudi darila, kakor za popoldnako, tako za večerno prireditev. Da ne bo neljubih zamenjav, pripravljamo in prosimo, da so naslovi točni ter razločno pisani, če le mogoče s tinto ali kopirnim svinčnikom, vsekako pri s podobnim neizbrisnim pisalnim sredstvom. Poleg naslova mora biti na darilih tudi označeno, za katero prireditev so namenjena (ali za popoldnako, ali za večerno).

— **Sokolsko društvo na Jesenicah** priredi dne 1. decembra v proslavo obletnice ujedinjenja telovadno akademijo v društveni telovadnici. Na sporedu so nastopi posameznih oddelkov in sicer: vaje ženske dece z obroči, moške dece z palčami in ženskega naraščaja s kij, nadalje nastopijo s prostimi vajami člani in članice, prvi v več oddelkih, med katerimi je tudi posebno vrsta starejših bratov. Posebno pozornost bosta brez dvoma vzbudili deveterični člani in članov, dve krasno zasnovani sestavi načelnika br. Buha, Razen redovnih točk bodo tudi glasbene, s katerimi nastopi društveni pevski zbor ter salonski orkester in po drugem sporedu tudi letos ustanovljeni godbeni osek, ki pokaže tega dne prvič javno uspehe dosedanjega temeljitega in vztrajnega vebanja. Pomen našega državnega ujedinjenja bo dobil primerneza izrazu v slavnostnem govoru br. dr. Korojca. — Pričetek predstave bo ob 8. uri zvečer: vstopnice se prodajajo že vnaprej pri br. Mežniku. Narodno zavezno prebivalstvo Jesenic in okolice je vabljeno k čim obilnejši udeležbi.

— **Novosti iz Primorske.** Slovenščina v gorških žolah. Kakor poročata Gorška Straža, so goriske šolske oblasti popolnoma odpravile slovenščino v I. razredu in v razredih od 4 razreda dalje. V teh razredih se sploh ne vrši šolski pouk v slovenščini, re obvezen, pa tudi ne neobvezen. Torej niti tistih par uric pouka v materinskem jeziku, ki ga je še kot zadnjo tolažbo pustil Gentile, ne privoščijo Gorške šolske oblasti slovenskim šolarjem.

— **Brezobzirnost Italijanskih financarjev.** Italijanski financarji zatirajo slovensko ljudstvo, kolikor in kjer le morejo. Nedavno so v Grapah obiskali več posestnikov in jim preiskali njihove shrambe. Na piko so vzeli zganje, katerega so tudi pri več posestnikih našli. Lastniki so financarje zagotavljali, da je zganje staro, toda možje postavse po napravili zapisnike, da je zganje letošnje in z batinami prisilili lastnike, da so zapisnike podpisali.

— **Prireditve po Primorskem.** Kljub težavnemu položaju, v katerem se nahajajo slovenska društva po Primorskem, se vendar še dosti pridno glibjejo in vsaj skušajo prirediti razne poučne in zabavne predstave, če jim oblasti tega zadnji čas s prepovedo ne preprečijo, ali jim falšisti zgrda ne razbijejo in razženejo gledalcev. Tako bodo v Mirnu pri Gorici v nedeljo priredili »Miklovo Zala«. — Dramatični krožek v Gorici bo v soboto in nedeljo vprizeril »Dezeta brata«. Med posameznimi dejanji bo izvajal orkester godbenega sindikata več točk. — Mladinsko društvo »Prosveta« pri Sv. Jakobu v Trstu bo vprizerilo v nedeljo komedijo trodelanko »Zemlja«. Da bi se le vse te prireditve nemoteno vršile in bi ne posegla zadnji trenotek vmes kaka nepokličana roka.

— **Izpred sodišča.** RAZPRAVA PROTI PASKIJEVIČU IN THIERRYJU. Zaslüšavanje obtožencev.

V ponedeljek je začela pred zagrebškim senatom razprava proti Hrvoju Paskijeviču in Draženu Thierryju, ki sta obtožena, da sta izvršila dvojni roparski umor nad Kanajetom in Jelčičem v gozdu na Prekrižju pri Zagrebu. Za sodniško obravnavo je vladalo v Zagrebu veliko zanimanje. Že pred 7. uro se je nabrala pred razpravno dvorano velika množica onih srečnih, ki se jim je posrečilo, da so dobili vstopnice k razpravi. Ko je ob 8. uri sodni senat zavzel svoje prostore, sta po dva stražarja na poziv senatovega predsednika dr. Valca pripejela obtožena v dvorano. Občinstvo ju je pričakovalo popolnoma mirno, da si lahko slišal dihanje vsakega posameznika. Prvi je vstopil Paskijevič bledega in mirnega obraza, dočim je Thierry, ki je vstopil za njim bled, prepaden, nervozen. Ko ju je predsednik senata še vprašal za imena in ju opozoril, da je za njiju najboljšje, če govorita čisto resnico, le bila prebrana obtožnica. Paskijevič je star 18, a Thierry 19 let. Prvi je bil zaslišan Thierry, ki je na predsednikovo vprašanje, ali je kriv, odločno odgovoril, da ni. Na to je povedal vse svoje življenje. Študiral je gimnazijo v Zagrebu in Gradcu, nato odšel v Nemčijo, kjer je študiral trgovsko šolo, nato bival nekaj časa v Ljubljani in na Dunaju. S Paskijevičem se je spoznal potom Kohanskega in kritičnega dneva, v ponedeljek dne 7. maja, je Paskijeviča slučajno srečal na ulici, ko je šel s Kanajetom in Jelčičem. Ud težbo na umoru zanika in pravi, da ga je Paskijevič le z maščevanja zapletel v afero. Ko ga

je sodnik vprašal, kje je dobival denar za potratno življenje, je odgovoril, da mu ga je dajal njegov oca. Razprava je bila zaključena ob pol 2. uri popoldne in se je zvonova pričela v torek ob pol 9. uri jutraj. Predsednik senata je pričel z zaslišavanjem Paskijeviča, ki se je cel čas zaslišavanja držal zelo resničnoro. Njegov zagovornik je predlagal tajno zaslišanje, kar je pa senat zavrnil. Tudi Paskijevič se je zgovorjal, da bo odgovarjal le v tajni razpravi. Vendar pa je na sodnikova vprašanja začel kmalu gostobesedno odgovarjati. O svojem življenju pripoveduje, da je bil glasno vedno slab, da ga se pogosto bole vena in da ga pogosto prijemajo krči. Bolan je bil tudi na »španski«. Že ko je bil star 7 let, je že streljal in od tedaj so razni samokresi in pištole postali njegovo največje veselje. Pogosto je hodil tudi na lov, intimnih prijateljev ni imel, denarja od svoje matere nikoli ni dobil. S svojimi stricem je prepotoval celo Dalmacijo. Z Jelčičem se je spoznal že pred 5. leti v Selcih in je Jelčič v Zagrebu pogosto zahajal k njemu. Mnogo svojih izjav je povedal Paskijevič smegočega obraza. Da bi se bil kdaj bavil s tihotapljenjem koka, zanika. Na vprašanje predsednika, kako je začel misliti na zločin, je odgovoril: Jaz sam nisem prišel na to misel, na to me je zavejal Thierry, ko sva se osem dni pred dnevom zločina srečala na poti iz šole in me je vprašal, če bi hotel iti v Ameriko in če imam denar za pot. Ko sem mu odgovoril, da ga nimam, je dejal on, da ga imajo morda njegovi starši v blazniji. Drugič se je sestel s Thierryjem 2. maja pred pošto in pri tej priliki ga je pozval Thierry, da mora molčati o tem, kar mu bo govoril in začel mu je govoriti, da bi lahko prišla do denarja, če bi ga odzvela kakemu tihotapcu. Paskijevič je v to privolil in 7. maja so se izvabili Jelčiča na Smrok, kjer je Paskijevič potegnil samokres in od Jelčiča zahteval denar. Ker mu ga ni hotel dati, ga je ustrelil. Thierry pa je stekel za bežečim Kanajetom in še tega ustrelil. Nato sta trunli zavlekla v gozd, jih oropala in skrila. Druga dne je dal Paskijevič Kohanskemu 22.500 Din in mu naročil, naj mu kupi motorno kolo. Ko ga je policija prišla in vprašala, kje je dobil denar, je odgovoril, da mu je mati dala 16.000 Din. Ker se mu je zdelo bivanje v Zagrebu le prenevarno, mu je Kohanski preskrbel avtomobil, s katerim se je drugi dan odpeljal na Sušak. Nato govori o policiji na Reki, da ga je batinala in sploh grdo ravnila z njim. Ko je prišel v razpravno dvorano Jelčičev oče in videl morilca svojega sina, mu je rekel, naj ubije še njega, ko mu je umoril njegovega sina, ki je bil njegova nada za stare dni.

— **Klub J. n. a. iz Italije.** V četrtek 29. t. m. prvo predavanje v društveni sobi ob 20. uri. Predava tov. Ivo Pertot o »Vzgoji šoliodrasle mladine«. Za člane udeležba obvezna. Odbor.

— **Društvo slušateljev juridične fakultete v Ljubljani** nanažnja, da so vabila za II. veliki ples juristov, ki se vrši dne 7. decembra t. l., razposlana. Naknadne naslove še sprejema vrtar univerze.

— **Centralno akademsko podporno društvo v Ljubljani.** Gospod Leopold Kováč, kr. operni tenorist, je kot vnet prijatelj naših visokošolcev nabral za »Centralno akademsko podporno društvo v Ljubljani« znesek Din 400.—. Hvala vrlemu umetniku. — Istotako je daroval velitrzovec g. Ivan Honač znesek Din 100.—, za kar mu iskrena zahvala. — G. dr. Karl Triller je daroval obleko, da pomaga odpomči bedi med tukajšnjim dijaštvom. Pričrna mu hvala!

— **Borzna poročila.** Beograd, 28. novembra. Devize. Dunaj 0.1247—0.1248, Budimpešta 0.46—0.47, Bukarešta 44—46, Ženeva 1543—1555, London 368—368.25, Italija 383—383.50, New York 88—88.10, Pariz 475—477, Praga 257—257.50, Solun 140—143, Sofija 63—70.

Zagreb, 28. novembra. Devize. Dunaj 0.12475—0.1255, Budimpešta 0.455—0.475, Bukarešta 44—45, Italija, izplačilo 383—384, ček 381.50—382.50, London, izplačilo 386.50—387.50, ček 385.50—386.50, New York, kabel 88—88.75, ček 87.75—88.25, Praga, ček 256—257, Švica 1542.50—1545, ček 1537.50—1540. — Valute. Dolar 86.50—87, avstrijske krone 0—0.1240, češkoslovaške krone 0—254, francoski franki 0—474, romunski leji 42—43, švicarski franki 1535—1540, italijanske lire 377—379.

Curich, 28. novembra. New York 571, London 24.95, Pariz 30.50, Milan 24.65, Praga 16.625, Budimpešta 0.03, Bukarešta 2.95, Beograd 6.525, Sofija 4.50, Dunaj 0.00805, avstrijske krone 0.00805.

Praga, 28. novembra. Dunaj 4.60, Berlin 6.275, Rim 150.25, avstrijske krone 4.60, Budimpešta 17.30, Pariz 187.25, London 151, New York 34.60, Curich 606.75, Beograd 39.45.

Dunaj, 28. novembra. Devize. Beograd 806—810, Berlin 9.95—10.55, Budimpešta 3.70—3.80, Bukarešta 361—363, London 309.900—310.900, Milan 3074—3086, New York 70.935—71.185, Pariz 3792—3808, Praga 2065—2075, Sofija 528—532, Curich 12.425—12.475. — Valute. Dolarji 70.560—70.960, bolgarski levi 506—514, nemške marke 8.70—9.30, funti 308.100—309.700, francoski franki 3745—3775, lire 3040—3060, dinarji 805—511, romunski leji 350—354, švicarski franki 12.310—12.390, češkoslovaške krone 2042—2058, madžarske krone 2.05—2.25.

Berlin, 28. nov. Dunaj 59.850.000, Milan 181.545.000.000, Praga 121.695.000.000, Pariz 227.430.000.000, London 18 bilijonov

Jul. Zeyer :

Gompači in Komurasaki.

(Japonski roman.)
(Nadaljevanje.)

Gompači ga je pobral, se ogrnil z njim, kajti njegova obleka je bila vsa razcapana. Sel je na vrt, kopelj v potoku ga je osvežila, toda kako je osumil, ko je videl svoj obraz v valovih kakor v zrcalu. Pačila ga je dolga rdeča brazgotina, ki mu jo je vrezal v obraz kruti nož maščevalne Hotaru. Bil je bled kakor mrljč in podoben starcu. Zgrozil se je samega sebe in divja bolelost se ga je polastila. Slednjič se je pomiril vihar njegovih čustev in žalost, globoka sicer, toda tiha, mu je ovladala dušo. Odrekel se je sreči in bodočnosti. Brez barve je ležalo življenje pred njim. Kaj naj bi počel?

Oblekel se je in se pripravil na odhod. Med potjo se je še enkrat ozrl na polrazrušeno palačo, kajti se je pokopal svojo srečo, in na vrt, ki jo je obdajal, pust in žalosten s šumečim drevjem, ki ga je jesen že rdeče pobarvala. Zdela se mu je kakor s krvjo obilito. Vztrepetal je in šel. Vrata so bila odprta in za njimi je bilo pusto, osamelno obrežje.

Na leno tekoči vodi se je zibal slučajno čoln in veslar je ležal v njem in spal. Gombači ga je prebudil, ga plačal s prstanom, ker ni imel denarja pri sebi, in mu naročil, naj ga zapelje v bližino cesarske palače. Potem si je zagrnul obraz s širokim rokavom svojega oblačila, kajti presenečene oči veslačeve so se čudile, kakšen je njegov obraz. Čoln ga je hitro nesel. Sedel je, zakopan v globino svojih žalostnih misli, ni se ganil kakor mrtvec, gluhi in slepi. Veslač ga je moral potegniti za rokav, ko ga je pripeljal na cilj, mislil je, da je Gombači trdo zaspal. Gombači se je stresel, se oziral naokrog in, ko je spoznal, kje je, je naglo skočil iz čolna. Hitel je na bližnji dom svojega nekdanjega dobrotnika. Stari Okada je vstal, ko ga je zagledal, z ležišča, kjer je ravno odpočival, in oči so se mu iskrale.

»Ti se drzneš, prestopiti moj prag?« je vzkliknil in se oziral po bodalu, ki je viselo na steni. Potegnil ga je iz nožnice, potem pa ga je vrغل proč in dejal: »Ne, nočem se oskruniti s tvojo krvjo. Idi!« In obrnil se je proč. Gombači je pokleknil pred njim.

»Nisem toliko kriv —« je začel in jok mu je dušil glas.

»Nisi kriv! O, vem vse, prihrani si svojo laž! Mubaro so prisilile okolnosti, da je pojasnil tvoje prostopašno življenje. Prišlo je tako daleč, da te je iskala ena teh nesrečnic iz Josivare v tvoji odsotnosti tukaj, tukaj v moji pošteni hiši! Sramota! Toda ti si nedolžen. Stražnik palače zapusti zaradi gole strasti svoje mesto v noči, ko divja upor v mestu, vara zaupanje, ki ga imajo vanj, pozabi na čast in dolžnost, pahne svojega dobrotnika, ki jamči zanj, v sramoto in vse to samo zato, da bi zbežal s kako žensko — toda vse to ne pomeni ničesar, nedolžen je! Sedaj, ko si se je naveličal, se vračaš domov in misliš morda, da te sprejemem z odprtimi rokami? Nesrečnik, mar ne veš, da te zasledujejo, da si propadel sodbi? Zagrešil si izdajo, omadeževana je tvoja čast, madeža ni mogoče izbrisati. Sicer pa si tudi odgovoren za zmešnjave, ki so se zgodile po tvojem begu. Cesarska nemilost je zadela tudi mene, kajti le kot moj varovanec si zavzemal častno mesto, ki si ga znal tako malo čislati. Idi, ti pravim, sicer te dam zapreti po svojih ljudeh in izročiti pravičnosti, ki te išče. Izkazujem ti zadnjo uslugo, ne branim ti, da zbežiš iz mesta. Idi, skrij se in živi, toda ne hodi mi več pred oči!«

Njegove besede kretneje so Gombačija prepričale, da misli, kar govori. Mladenič je čutil, kako mu umira srce brez nade. Kaj naj reče temu starcu, kaj naj reče ostalemu svetu? Kdo mu bo verjel? Kdo naj priča? In kaj naj bi končno navedel v svoje opravičenje? Kako bi se bil osmešil,

če bi bil slikal svojo neizmerno ničemurnost in svoje bedasto početje! Ne, vse je bilo izgubljeno. Madeža, ki je bil na njegovi časti, ni bilo mogoče izbrisati.

»Pojdem,« je rekel žalostno. »Ah, tako se ločim od hiše, kjer sem bil nekoč kakor sin, tako se ločim od moža, katerega hčerko naj bi bil vzel za ženo!«

»Predrznež!« je kriknil stari. »Ali smeš vlačiti čisto sliko mojega otroka v svojo kalnost? Mubara je postal njen soproj in srečno živita daleč od tod v kraju Sagami, ki ga upravlja Mubara kot najvišji vojaški načelnik v solncu Siogunove milosti. Sedaj pa ti pravim zadnjikrat: Idi!«

Gombači se je bridko nasmehnil. Torej zaradi tega ga je zavlekel »prijatelj« Mubara v propast bede in sramote! In kako neumno se je predal v njegove roke! Še zadnjikrat se je ozrl na starca, iskal strahoma ondi le slabotni sled nekdanje ljubeznivosti. Zaman! Povesil je torej glavo in šel. Kaj naj počne? Tu se mu je zablislilo v glavi. »Maščevanje!« je vzkliknil. »Maščevanje na podležu, ki me je uničil. Trepetaj, Mubara!«

Poiskal je svoje nekdanje stanovanje. Bilo je kakor oplenjeno. A vendar je našel še nekaj denarja, orožje in obleko, lepšo od te, ki jo je imel na sebi.

Preoblekel se je, oborožil, spravil svoje zlato za pas in odšel z doma in iz Jeda.

Pot v oni kraj, kjer je bival Mubara, sicer ni bila preveč dolga, toda za Gombačija, ki se mu

Še niso sile popoinoma vrnila, je bila vendar zelo naporna; korakal je le počasi. Vsak hip je moral počivati; oziral se je najprej brezbrizno, pozneje pa z rastočim zanimanjem okoli sebe. Jesen je širila svoj mogočni čar po njivah. Zrak je bil čist in kakor pozlačen, morje kakor lazur in drevesa so bila ogrnjena v pestro, bogato jesensko obleko. Gombači, ki ni tako dolgo v svoji ječi užival radosti širokih razgledov, je odpiral sedaj svojo dušo dojmom in čuvstvom nastežaj, ki jih je začela v njem vzbujati vabljiva in veličastna prroda. Njegova lastna osebnost je stopala v ozadije, izgubljala se je v tej ogromni harmoniji stvari, ki so govorile himno, globoko kot prepad. Tudi njegova žgoča žeja po maščevanju in njegova ogorčenost sta se topili v neko sladko otožnost, v katero so se vkradli sanjavi spomini kakor žarki v večerni mrak. Včasih se mu je zdela, da čuti pokrajina z njim, in ugasli ognjenik Fusi Jama, vzvišen, ogromen, segajoč do neba s svojim čelom, ki je pokrito z večnim snegom, se mu je zdela kakor božanstvo, ki dežuje dobrotljivo nanj to lažilne besede iz oblakov. Kako majhnega se je čutil i s svojo boleščjo i s svojimi krivdami pred to lepo, veličastno neizmernostjo. Osamela, vzvišena, rastoča v nebo, je stala ta gora večno na obzoru, nekaj slavnostnega, svetega je izviralo iz nje in se razlivalo po pokrajini kakor dim kadila po svetišču. Morje in nebo sta bila njena svečenika.

(Dalje prihodnjič.)

Zadnje novosti
v filmu in velourju, kakor tudi moderniziranje na najnovejše modele priporoča tovarna slamičkov in klobukov
Franc Cerar,
d. z. o. z.
Domžale.
Podružnica Celje,
Gosposka ulica št. 4.

KINO IDEAL
obvešča slavno občinstvo, da prične v četrtek 29. t. m. zopet z rednim predvajanjem kino-predstav. Kot prvi igrokaz predvajal bo veliko senzacijsno filmsko delo roman „Matija Sandorf“ po istoimenskem romanu Julesa Verne-a in igra v glavni vlogi Romvald Joubée, že tukajšnjemu občinstvu iz predstavljen „Grofa Monte Christo“ dobro znani igralec. Vsebinska tega igrokaza je na vrhuncu modernosti in se v kino-krogih splošno nazivlja „Moderni grof Monte Christo“. Dejanje vrši se v Dalmaciji, Siciliji, podnožju vulkana Etne in je svetovna kritika o filmih, da je ta film po svojih krasnih naravnih posnetkih in lepi vsebini najboljši. Radi tega se občinstvo uljudno vabi na obisk, da si ogleda to velezanimivo filmsko delo.

Ta drama obstoji iz 4. delov in se bode predvajal:

I. del od 29. nov. do vstevši 2. decembra
II. del od 3. do vstevši 5. decembra
III. del od 6. do vstevši 9. decembra
IV. del od 10. do vstevši 12. decembra 1923.

Radi pomanjkanja električnega toka v Mestni elektrarni, se mora kino-obrat vršiti skraćeno, tako da se ob delavnikih vrše predstave ob 3. uri, pol 7. uri, tri četrt na 8. uro in 9. uri, ob nedeljah in praznikih pa neprikrajšano dopoldne ob 11. uri, popoldne ob 3. uri, pol 5. uri, 6. uri, pol 8. uri in 9. uri. Predprodaja vstopnic vsak dan ob 2. uri popoldne.

Te dni izide (V. letnik)
splošno priljubljeni in za vsako pisarno in urad neobhodno potrebni
Jugoslovanski poslovni koledar za leto 1924.
Cena (kakor lani) Din 20 za pol trdo vezani izvod; po pošti Din 1-50 več. Trgovci-knjigotrdci imajo običajni popust. Naroča se pri založniku:
Ivan Gajšek, trgovina s papirjem l. t. d.
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 2.
Ker je naklada omejena, se priporoča takojšnje naročilo.

MALI OGLASI:
Cena oglasom do 20 besed Din 5.—; vsaka nadaljna beseda 25 para. z davščino vred.

Trgovci,
agilen, 27 let star s K 200.000 premoženja želi znanja v svrhu ženitbe s trgovko. Ponudbe na upravo lista pod »Agilen I.«

Gospodje
se sprejmejo na hrano opoldne in zvečer. Poljanska cesta 8/1.

Šivilja
stara 37 let išče znanja s solidnim gospodom. Ponudbe pod »Šivilja« na upravo lista.

Potnik
za Slovenijo, ki je dobro uvečen pri trgovcih v vinom, gostilničarjih in kavarnarjih se išče. Stalno nameščenje, fiksna plača, provizija in dnevnice. Pismene ponudbe z zahtevno plačo naj se pošljejo na naslov: **Hrvatska središnja vinara d. d. u Zagrebu.**

Krojarskega pomočnika
prvovrstnega, za fino delo, iz Ljubljane ali bližnje okolice in vajenca sprejme takoj Josip Rojina, Ljubljana.

Specijalna mehanična delavnica za popravo pisalnih in računskih strojev. L. Baraga, Ljubljana, Selenburgova ul. 6/1.

Priporoča se
konfekcija, krojačnica za dame in gospode po meri, po najmodernejših žurnalih. Brata Brunskele, Ljubljana, Židovska ulica 5.

Pekarnija z hišo, dnevni promet 10.000 K, industrijsko mesto, 300.000 Din.

Hiša moderna, centum Maribora, 7 sob pri kupu prostih.

Vila, orale parka sposobno za industrijo.

Posestvo 44 oralov z vilo ter 5 stavbami, velik inventar pri Mariboru ter posestva od 3 do 178 oralov; tudi godzina posestva.

Grajsčina z vodno žago, 28 oralov, posestva meblavana.

Gostilno, mesarijo, trgovino pisarna Zagorski, Maribor, Barvarska ulica 3.

Lokal
za trgovino mešanega blaga v prometnem kraju v mestu ali na deželi se išče. — Naslov v upravi lista.

Prazne zaboje
velike in srednje, kupimo vsako množino. Emil Lajovic & drug, d. d. Ljubljana (Moste).

Jabolčnik
prvovrsten, se kupi večje množine. Ponudbe z vzorcem naj se pošljejo upravi lista pod »Jabolčnik«.

Gospodinje pozor!
Vešja korporacija išče gospodinjo, ki bi bila pripravljena v svojih prostorih dati približno 30 članom stalno hrano (kosilo in večerje). Živila se preskrbuje od korporacije same. Tozadevne ponudbe je adresirati do 1. decembra na: Ljubljana, poštini predal 101.

Blazine, žima
morska trava. **Peter Kobal** — Kranj, Glavni trg, tvornica vseh vrst blazin, žime in morske trave, modroce na peresih. — Specijalna tvrdka za izdelovanje klubgaritur. — Najnižje cene! — Najsolidnejši izdelki! Zahtevajte oferte in cenike!

Vino
pristno ljutomersko in haločko lastnega pridelka letnikov 1921, 1922 in 1923 vedno v zalogi v kleti vinogradnikov V. Bachler in drug, v Ptuj. Razpošilja se od 300 litrov naprej.

Pozor!
Kupujem po najvišjih cenah stare obleke, čevlje, pohištvo itd. Pridem tudi na dom. Drame Martin, Ljubljana, Sv. Jakoba nabrežje 29.

Pletarica
pridna, za ženske jope in vsakovrstne pletenine išče primerne službe, če mogoče takoj. Naslov v upravi lista.

6-10 vagonov
prvovrstnega krompirja na prodaj. Naslov v upravi lista.

Agilnega potnika
sprejme takoj večja zavarovalnica v Ljubljani. Ponudbe pod »Potnik« na Aloma Company, Ljubljana

PRATIKA Z. A. D. E. C. O.
NOVOST ZA LETO 1924

Slike narisal akad. slikar M. Gaspari. Besedilo zložil Tone Gaspari. Krasno umetniško in literarno delo za mladino izide koncem novembra t. l. v založbi Zvezne tiskarne in knjigarne v Ljubljani. Cena po Din 25.—, v luksuzni izdaji po Din 30.—. Poština posebej po Din 1.— odnosno za luksuzno izdajo po Din 1-50.—, za inozemstvo dvojna poština.

Naročila sprejema
Zvezna knjigarna, Ljubljana, Marijin trg 8.

Miklavž. 1923 Božič.
Jaz bi rad knjig, takih lepih knjig kakor jih ima
ZVEZNA KNJIGARNA
v Ljubljani, Marijin trg 8.

NOVO! Kras vsake knjižnice, sprejemnice in hiše, najlepši in najvrednejši
NOVO!
Miklavžev in božični dar
za mladino in odrasle:
PRATIKA ZA DECO
Tekst napisal Tone Gaspari. Ilustriral M. Gaspari. Cena navadni izdaji Din 25.—, luksuzni Din 30.—.

Knjige lastne založbe.	Broš.	Vež.
Albreht Ivan-Gaspari Maksim: Mlada greda		15—
Andersenove pripovedke. Za slovensko mladino priredila Utva. Splošna knjižnica št. 7	12—	17—
Golia Pavel: Peterčkove poslednje sanje , božična povest v 4 slikah. Splošna knjižnica št. 11	12—	17—
Meško Ksaver: Volk spokornik	28-50	34—
Milčinski Fran: Mogočni prstan . Narodna pravljica v štirih dejanjih. Splošna knjižnica št. 12	12—	17—
Ruskin John-Furlani Lj.: Kralj zlate reke	10—	

Knjige tuje založbe.

Ivan Albreht: Zelena livada . Zbirka izvirnih pesmic, mičnih povestic iz domačin in tujih krajev	Din 15—
Moj zverinjak, knjiga s 45 slikami in k temu spadajočim besedilom, za pouk in kratek čas	6—
Moji ljubčki, živalske slike za naše malčke, na trdem močno vezanem kartonu	15—
Mladi slikar, 10 tiskanih predlog za pobarvanje z akvarel-barvami ali pastel-barvnikl	4—
Črnpeter, staroznana, vesela družabna igra za zimske večere. 1 igra	4—

Cene se razumejo brez poštne.

Tvrdba R. Miklauc
Ljubljana, Lingarjeva - Medena ulica in Pred Skofljo
priporoča svojo bogato zalogo v moškem blagu kakor suknu, ševjotu za površnike in raglane, kamgarnu za obleke in modne hlače, double štofu za zimske suk-njiče in površ-nike.

Šivilja
šče dela na dom. — Naslov v upravi lista.

Izurjena pletilka
za nogavice se takoj sprejme. Naslov v upravi lista.

Mali oglasi imajo uspeh!

ELEKTRARNE! POZOR!
POZOR! INSTALATERJI!
Izolirane in gole bakrene žice. Bergmanove cevi (Bergmannsrohren) kakor ves instalacijski material ter elektro-motorje po najnižjih tovarniških cenah. — Največje zaloge v Sloveniji.
MAZURAN & COMP.
LJUBLJANA, Dunajska cesta 33.
Telefon 366 in 223.

Za Miklavža! obdarite najprimerneje svoje drage s priznano najboljšimi izdelki tvrdke
Drago Schwab, Ljubljana, Dvorni trg 3.
Oglejte si največjo zalogo vsakovrstnih oblek za gospode in dečke, zimnikov, kožuhov, raglanov, ulstrov, dežnih plaščev, usnjenih sukničev itd. Lastni izdelki! Najnižje cene! Prvovrstno angleško in češko sukno v nadrobni prodaji v poljubnih množinah! Perilo — Modni in športni predmeti!

„SLOVAN“
letniki 1907, 1908, 1909, 1910, 1911, 1912, 1913, 1915, 1916 in 1917 se dobijo v
ZVEZNI KNJIGARNI
Ljubljana, Marijin trg 8.
Cena broširanem izvodu Din 64.—.